

PARLAONICA

Zašto se mladi (ne) trebaju baviti politikom?

Politikom se ne moramo baviti, ali ona će se početi baviti nama. Htjeli mi to ili ne, politika utječe na naše živote, ali nam pruža i mogućnosti da artikuliramo svoje ideje, da radimo na temama koje nas zanimaju i da razmijenimo mišljenje s ljudima svojih godina

Učenici Srednje škole »Marko Marulić«, Slatina, u svibnju ove godine sudjelovali su u snimanju emisije HTV-a »Parlaonica« na temu: Trebaju li se mladi baviti politikom? Pripreme za emisiju potrajale su tri mjeseca (od veljače). Organizacijski dio posla je obavila psihologinja Ljiljana Matošević, dok je sadržajno-debatantski dio pripao Zorislavu Jelenčiću, profesoru etike.

Od početnih pedesetak sudionika, do kraja je izdržalo 24 učenika različitih usmjerenja. Učenici su na istu temu snimili kratki humoristični skeč. Gosti u emisiji su bili: Suzana Jašić, predsjednica GONG-a, Branimir Pofuk, kolumnist "Jutarnjeg lista", Vlatka Pokos, pjevačica i zabavljačica te Zdravko Šljivac, skladatelj. Učenici su se na snimanju "dobro" posvađali, kako je i red, a konačni rezultat moći će se vidjeti u emisiji.

Evo jedanaest teza o kojima se vodila ova žustra debata, s argumentacijom i zagovornika i protivnika bavljenja mladih politikom.

Mladi se trebaju baviti politikom, jer...

1. Jedino mladi svojim idejama i razmišljanjima mogu promijeniti društvo.

- Sve se više ulaže u kreativnost mladih i njihovu samostalnost što znači da im se dopušta da promijene društvo u kojem žive. Kako kažu brojne statistike, mladi u dobi od 18 do 30 godina danas su u Hrvatskoj u nepovoljnom položaju. Susreću se prije svega s problemima pri zapošljavanju i rješavanju stambenog pitanja. Njihov je politički utjecaj zanemariv. Čak 70 posto mladih željelo bi napustiti Hrvatsku, ne zbog običnog mladenačkog hira, nego zbog želje da se njihov položaj poboljša, da budu više informirani o svojim pravima, o pravima da biraju i budu birani, i prije svega da im se dopusti da svojom kreativnošću i znanjem dokažu da su i oni dio ovog društva.

2. Mladi su otvoreni učenju i novim tehnologijama i spremni su puno toga napraviti.

- Rođeni smo u svijetu tehnologije, ništa nam nije nepoznato, brzo se prilagođavamo, ali i učimo što je vrlo bitno za društveni napredak. Moramo ići ukorak s vremenom kako bi Hrvatsku učinili privlačnom mladim

ljudima, moramo poticati dodatna ulaganja u znanost i obrazovanje.

3. Starije generacije opterećene su prošlošću, štoviše ona im je postala izgovor za neke njihove propuste.

- Rat koji je zahvatio Hrvatsku, naša je prošlost koju nećemo zaboraviti niti zanemariti, samo ne bismo smjeli živjeti u njoj niti ona smije postati naša preokupacija. Moramo početi živjeti u sadašnjosti, ulagati u sadašnjost kako bi osigurali bolji život nama mladima u budućnosti. Politikom se ne moramo baviti, ali ona će se početi baviti nama. Htjeli mi to ili ne, politika utječe na naše živote, ali nam pruža i mogućnosti da artikuliramo svoje ideje, da radimo na temama koje nas zanimaju i razmijenimo mišljenje s ljudima svojih godina.

4. Stare generacije nam pokazuju što znaju, mladima ne otvaraju radna mjesta, raspravljaju o stvarima koje se ne tiču mladih, isključuju ih iz društvenog i političkog života te stvaraju društvo koje je dostupno samo njima.

5. Nacionalni interesi su iznad stranačkih i osobnih.

- Stari su u dosadašnjem upravljanju pokazali da su u određenim situacijama osobni interesi bili iznad stranačkih pa i nacionalnih. Jedino mladi, kontrolom već na lokalnoj razini, trebaju upozoriti političare na vlasti da su nacionalni interesi uvijek ispred stranačkih i osobnih interesa.

6. Mladi trebaju dobiti mogućnost da politikom razviju sebe kao ličnost i politiku na nacionalnoj razini.

- Ako mladi ne dobiju mogućnost da pokušaju razviti politiku u državi onda to nikada neće ni moći napraviti. Mladi sigurno imaju ideja i načina da poboljšaju vlast i politiku u državi, samo ako im stariji političari ne budu dali priliku onda to nikada neće moći pokazati.

7. Mladi u početku moraju steći iskustvo na lokalnoj razini, kako bi s vremenom mogli napredovati prema određenim funkcijama na kojima bi mogli djelovati prema određenim populacijama.

- Mnogo je mladih pokazalo da na lokalnoj razini mogu svojim doprinosima, tj. ide-

jama, poboljšati javni i politički život zajednice. Promjene se provode u strukturi, od dna, a ne od vrha.

8. Kao budući donositelji odluka ne bi trebali ostati izvan politike, barem one koja utječe na život mladih.

- Mladi čine relativno velik dio populacije. U demokraciji bi odluke trebali donositi oni na koje se te odluke odnose. Mladi bolje znaju svoje potrebe. Politika je interes dosadašnje garniture, a definira se kao bavljenje općim dobrom. Mladi se trebaju i moraju boriti za svoja prava i potrebe jer oni stvaraju svijet u kakvom će živjeti. Ako pogledamo unatrag nekoliko godina, većina će se složiti s time da oni koji su bili na vlasti i nisu puno toga učinili za mlade; moramo uzeti svoj život u svoje ruke, boriti se i suočiti s istinom i sudbinom ma kakva ona bila.

9. Stare generacije pokazale su svoju sposobnost upravljanja »pametnim« odlukama.

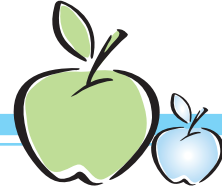
- Većina naših političara su starog »kova«, opterećeni ideologijama koje su potpuno nepotrebne u današnje vrijeme i samo sputavaju Hrvatsku u napretku i otvaranju prema Europi. Također su ti stari političari svojim »čudnim« odlukama pokazali koliko su sposobni voditi našu državu. Na primjeru vanjskoga duga vidimo koliko su oni sposobni boriti se u novom kapitalističkom sustavu. Rasprodali su sve naše strateški važne kompanije, umjesto da su ih zadržali u većinskom vlasništvu i pokušati od njih stvoriti konkurentne tvrtke koje će imati utjecaja u Europi. Prodali su te kompanije da bi napunili državni proračun, ne razmišljajući kako će to utjecati na naše gospodarstvo.

10. Na mladima svijet ostaje.

- Baš zbog toga trebali bismo ući u politiku. Kao što znamo, inteligencija se u najvećem obujmu razvija do 25. godine, a mladi čine oko 25 posto glasačkog tijela i stvaraju svijet u kojem žive i razvijaju se kao samostalne ličnosti.

11. Političke aktivnosti mladih unaprjeđuju život zajednice.

- U gradskim cjelinama u novije vrijeme postoje i Vijeća mladih koja se bore za prava mladih i ispravljanje nedostataka koji smetaju životu zajednice.

Parlaonica na HTV-u

"NEKA SVI BUDU OBOJENI"

Želeći svim učenicima predstaviti publikaciju Europske komisije "Što? Ja? Rasist?" učenici prvih razreda koji izborno pohađaju predmet "etika" u školskom su holu priredili radnu izložbu – improvizaciju "Neka svi budu obojeni". Publikacija u formi stripa prikazuje različite situacije u kojima se ljudi diskriminiraju zbog toga što su drugačiji od većine. Ideja za izložbu nastala je uslijed naše tehničke nedostatnosti: originalno kolorirani strip mogli smo kopirati jedino u crno–bijeloj tehnici zbog čega smo pored panoa s kopijama ostavili flomastere da učenici sami boje strip i ostavljaju svoje poruke i komentare. Eksperiment se sastojao u sljedećem: opće je mišljenje bilo da će neki naši učenici uništiti pano i otuđiti flomastere. To se nije dogodilo. Učenici su bojali likove iz stripa, ostavljali svoje komentare i poruke – ljubavne, poslovne, pa čak i rasističke. Cilj je ostvaren: pala je još jedna predrasuda, naši učenici i nisu tako loši ako se ima povjerenja u njih. Vijest o izložbi objavljena je u Glasu Slavonije 21. lipnja 2003. na 19. stranici.

Mladi se ne trebaju baviti politikom, jer...

1. Bavljenje politikom je »sizifovski posao«, a mladi ionako ne mogu ništa promijeniti.

- Previše je laži i korupcije u politici. Iako možda nije uvijek tako, većina političara se bogati na temelju mita i korupcije, uostalom njihove mjesečne plaće iznose više nego deset plaća običnih radnika. Govore kako žele pomoći ljudima, svojim biračima obećavaju promjene, a ne žele se odreći ni desetine svoje plaće, još manje raskošnog života.

- U hrvatskoj politici se stalno izmjenjuje petstotinjak istih ljudi. Političke stranke su centralistički organizirane – stranački šefovi odlučuju tko će biti na kojoj listi ili tko će zasjesti u koju fotelju. U takvom sustavu mladi nemaju šanse da se probiju ili da bilo što promijene.

2. Mladi se trebaju baviti konkretnijim stvarima (npr. obrazovanjem, znanosti, sportom, zabavom), jer ako želiš biti stručnjak moraš puno ulagati u sebe, a ne rasipati svoje vrijeme na stvari za koje te odrasli, ako to njima nije u interesu, neće uvažavati. Na primjer, nama u Slatini treba bazen, plesna škola, i to odrasli znaju, ali nitko ni da pomakne prstom, jer to nije vjerojatno profitabilno.

- Svaka je mlada osoba potencijal države u kojoj živi, a bavljenje politikom ne dopušta

toj osobi da se razvije. Zato smatramo da se mlada osoba prvo treba izgraditi i postati kompletna, što znači završiti fakultet i okušati se u životu prije nego se počne baviti politikom.

3. Moraju se usavršiti u onome što najbolje znaju da bi bili stručni u određenom području, i tek tada bi se mogli početi baviti politikom.

- Vrlo je važno da mladi budu stručnjaci u svome zanimanju, koje god ono bilo, jer će politici moći pridonijeti samo ako su potpune zrele osobe sigurne u sebe i svoje znanje.

4. Mladi nemaju dovoljno iskustva niti znanja, a ako je politika rad za opće dobro, kako će raditi za opće dobro kad ne znaju što je dobro, jer nisu stručni, a kada nestručni ljudi rade na nekom mjestu to je najgore.

5. S godinama mudrost raste.

- Iako će u ovom slučaju afirmacijska grupa odgovoriti da inteligencija raste do 25. godine, budimo realni: odlučivati za cijelu državu ili za mnogo ljudi (općenito) koji vjeruju da će odluke biti ispravne, nije baš lako. Što smo stariji imamo više iskustva, a time i mudrosti. Stariji ljudi neće razmišljati subjektivno, tj. pokušavati nešto naglo promijeniti, nego će pokušati objektivno protumačiti je li to moguće i izvedivo. Nisu impulzivni i

puni entuzijazma kao mladi koji misle da na lak način mogu promijeniti svijet.

6. Mladi su često neodgovorni, nepouzdati i neozbiljni.

- Mladi imaju svoje potrebe, a te potrebe nekada nisu dobre ni za njih ni za okolinu. Primjerice, žele izlaziti do kasnih noćnih sati, a kada bi se mladi bavili politikom i mogli utjecati, te želje bi mogle utjecati na donošenje zakona, no je li to baš dobro?

7. Mladi su podložni manipulacijama zbog nedovoljno formiranih stavova, mišljenja i znanja, lako je utjecati na njih, pa tako neće niti znati da su izmanipulirani od nekih interesnih skupina.

- Ponekad mladi žele dokazati da su dostojni povjerenja starijih pa pokušavaju u svojim razmišljanjima biti njihova kopija. Žele pokazati kako su dovoljno zreli da shvate i podržavaju ideje starijih.

Kao što je već u tezi prije objašnjeno, mladi su još uvijek neracionalni i puni poleta te njihove ideje često ne nailaze na odobravanje kod starijih. Stariji smatraju da im mogu prenijeti još puno svog znanja i iskustva prije nego ih naslijede.

8. Mladi se ne mogu istovremeno baviti politikom i usavršavanjem svoga znanja, jer je nemoguće kvalitetno raditi i jedno i drugo.

- Kako se kaže, nije dobro sjediti na dvije stolice. Ovo je jedan od takvih slučajeva, jer mladi ne mogu usavršavati svoje znanje i biti dobri u onome u čemu žele biti ako svu svoju snagu usmjeravaju na to da budu dobri političari i da se dokažu.

9. Mladi trebaju razvijati kreativnost, a ako se počnu baviti politikom morat će naučiti prije svega prihvaćati norme određene stranke, što će ih svakako ograničavati i kreativnost neće dolaziti do izražaja.

- Trebaju se baviti stvaralaštvom, inovacijom, jer inteligencija mladih ipak raste do 25. godine. Znači, oni mogu biti korisniji na nekom drugom području koje nije politika, jer ona ponekad predstavlja »mlaćenje prazne slame«.

10. Nisu shvaćeni od strane starijih i nemaju pravo glasa, pa tko će ih ozbiljno uvažavati?

- Na greškama se uči, tako kažu. A mladi nisu imali vremena ni napraviti ih, bar ne na političkom planu, tako je nemoguće da nauče nešto iz vlastitih grešaka.

11. Zbog svih ovih razloga smatramo da je bavljenje mladih (do 18. godine) politikom potpuno promašeno.

- Neka odrasli koji su za to dobro plaćeni rade za mlade, a o eventualnim interesima mladih neka se propitaju u školi, lokalnoj sredini, te na adekvatan i stručan način pomognu mladima da ostvare sve svoje potencijale, a ne da iskorištavaju mlade i troše njihovo vrijeme.

Učenici Srednje škole »Marko Marulić«, Slatina i prof. Zorislav Jelenčić